

Spoštovani starši!

Razmišljanje o tem, kaj je dobro ali najboljše za našega otroka je značilno za vse starše tega sveta. Odgovori na vprašanje, kaj je za otroka dobro pa se med seboj- glede na okolje in družbo v kateri živimo, razlikujejo. Vsekakor pa postaja splošno znano dejstvo, da je pismenost in vsakdanji stik s pisano besedo opogumljanje, bogatenje, krepitev in »lepšanje« človekovega mišljenja, pa tudi njegove duše. Knjiga je lahko tudi orožje (Brecht) in kdor ga ima – je močan – miselno, čustveno in duhovno.

Še nedavno smo razumeli opismenjevanje kot proces, ki se dogaja v šolah. Danes vemo, da se začne opismenjevanje z rojstvom otroka. Rojstvo otroka v svet pisane besede, govorjenja, pogovarjanja, pripovedovanja, pisanja, je vstop v svet opismenjevanja.

Otrok najprej začne poslušati. Posluša vse, kar ga zanima. In to je skorajda vse, kar ga obkroža.

Kasneje začne otrok ponavljati glasove, bebljati in sestavljati besede - govoriti.

Začne čakati in počasi tudi že pisati nekaj, kar je podobno pisanju. In otrok je prepričan, da je to že pravi zapis. Zato nas tudi vpraša, kaj je napisal – morda KRDLM. In kmalu zatem že zapiše veliko več, čedalje bolj pravilno in smiselno.

Prepoznavna črke, povezuje jih z glasovi in začenja povezovati čudne simbole- črke, ki so vrhunec abstraktnosti v prebrane besede. Ko sliši izgovorjene črke – glasove, potem tudi ugotovi, kaj sporočajo- katero misel, željo, kaj smešnega- /koza kaka – ni na svetu otroka, ki se ob tem ne bi zasmel in prosil, da mu napišete še kaj podobnega, da bo lahko prebral – npr. muki- puki.../ Otrok začne brati.

Učenje pisanja in branja je zelo zahteven proces, zato se ga otrok najboljše in najmanj boleče nauči v okolju, ki doživlja pismenost – branje in pisanje kot čarovnijo, ki lahko otroku in nam nudi najcenejši, najintimnejši, najmirnejši in najbolj skrivnosten način stika s samim seboj, s svetom, ki nas obdaja – blizu in daleč in z ljudmi, ki so z nami in ob nas.

Najpogostejša vprašanja:

Kdaj začeti brati otroku?

Že ob rojstvu ali morda že v času nosečnosti.

Je pomembno, kdaj beremo otroku?

Ne, je pa lepo in dobro, da imamo mi in otrok ritual vsakodnevnega branja - ob istem času, »pod isto dekico«.

Je pomembno kaj beremo otroku?

Je pomembno. Skupaj si ogledujemo slikanice, listamo, predvidevamo, beremo ljudske pravljice, poezijo, tudi stripe.

Je knjigo nujno potrebno prebrati do konca?

Ne! Knjige lahko beremo v nadaljevanju- tako kot odrasli. Za majhnega otroka pa je pomembno, da mu naenkrat preberemo celo slikanico.

Kje lahko dobimo najboljše knjige?

Najbolj varni smo v knjižnici. Tam imajo izbrano literaturo za otroke. Miren prostor, kjer se otroci lahko usedejo, listajo, berejo skupaj s starši, tudi igrajo.

Kakšno vlogo ima televizija, računalnik?

Televizija in računalnik pri otrocih oblikujeta nezaželene vedenjske vzorce. Otrok postane odvisen od gledanja televizije in igranja računalniških igranic. Otrok ponotranji vse, kar vidi in doživlja v socialni interakciji ali interakciji z okoljem. Otrok se kmalu ne zaveda, da v vsakdanjem življenju ni gumba »escape«, slabše razume sovrstnike in okolje, v katerem živi. Računalnik in televizija ne nudita možnosti sporazumevanja, dogovarjanja, sodelovanja, pripovedovanja...

Kaj pa posnetki pravljic?

Posnetki pravljic so več kot dobrodošli, pa vendarle ne morejo nadomestiti stika z živo osebo, topline ob skupnem druženju. Otrok ne more ničesar vprašati, ne dobi odgovorov na vprašanja, ki se mu porajajo. Je pa vsekakor poslušanje pravljic vaja poslušanja, ki je pomembna komunikacijska veščina.

Kaj če otrok noče poslušati pravljic?

Skorajda ni otrok, ki pravljic ne bi želeli poslušati. Je pa res, da moramo izbrati slikanice in pravljice, ki so primerne otrokovi starosti. Majhen otrok ima kratkotrajno pozornost. Kljub temu pa nekateri predšolski otroci lahko poslušajo več časa, kot zmoremo mi glasno brati. Otroci zelo radi poslušajo tudi zgodbe iz našega otroštva, opisovanja vsakodnevnih prigod in zabavnih situacij.

Se lahko zgodi, da bo imel otrok težave z branjem kljub temu, da smo mu veliko brali v predšolski dobi?

Da, lahko se zgodi, vendar bo le- te veliko lažje prebrodil. Morda tudi sam, brez pomoči strokovnjakov. To pa zato, ker bo želel brati. Želja po branju bo močnejša, kot težava s katero se bo spopadal. Potreboval pa bo vaše razumevanje.

Kaj je še pomembno, da bo otrok uspešno bral in pisal?

To, da bo nas videl z veseljem brati in pisati, se pogovarjati o knjigah. Otroka nikoli ne motite, če gleda knjige in začnjenja sestavljati, povezovati črke. Dajte mu čas za to opravilo. Pomagajte takrat, ko vas prosi za pomoč.

In predvsem – otrok mora imeti dobro razvito koordinacijo- veliko mora plezati, plaziti, se gibati na prostem. Branje in pisanje je tudi motorična dejavnost.

Je kdaj čas, da obupamo?

Nikoli! Pomembno pa je, da je naše stanovanje majhna knjižnica, založena s tiskanimi viri. Knjige morajo biti vsepovsod in povsod se jih sme brati- za mizo, na tleh, v postelji, na kavču, v stranišču, na hodniku.....

Želimo vam veliko veselja z vašimi otroki – in naj vam knjiga sonči dušo in srce!